

PATVIRTINTA

Viešosios įstaigos Centrinės projektų
valdymo agentūros direktoriaus

2022 m. spalio d. įsakymu Nr. 2022/8 -

**IŠVADOS DĖL VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS PROJEKTO TIKSLINGUMO
IR PARTNETRYSTĖS SOCIALINĖS - EKONOMINĖS NAUDOS FORMA**

TVIRTINTU

Viešosios įstaigos Centrinės projektų
valdymo agentūros

Viešosios ir privačios partnerystės skyriaus
viršininkė Jekaterina Šarmavičienė

CENTRINĖ PROJEKTŲ VALDYMO AGENTŪRA

IŠVADA

DĖL VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS PROJEKTO

Kalitos kalno infrastruktūros kompleksinės plėtros investicijų projektas (toliau – IP arba Investicijų projektas)

[Viešojo ir privataus sektorių partnerystės projekto pavadinimas]

ĮGYVENDINAMO

Anykščių rajono savivaldybės (toliau – ARS)

[VPSP projektą įgyvendinančios institucijos pavadinimas]

TIKSLINGUMO IR PARTNETRYSTĖS SOCIALINĖS - EKONOMINĖS NAUDOS

I DALIS.
SĄVOKOS IR SANTRUMPOS

Sąvoka, santrumpa	Reikšmė
Atlygis	Viešojo subjekto mokėjimas Privačiam subjektui arba bet kurios rūšies finansinė nauda, įskaitant kompensacijas už viešųjų paslaugų teikimą ar investicijų subsidijas, kai yra įgyvendinamas koncesijos projektas
CPVA	VšĮ Centrinė projektų valdymo agentūra
EGDV	IP socialinės ekonominės naudos ir patiriamų išlaidų grynoji dabartinė vertė
EVGN	IP socialinė ekonominė gražos norma, kuriai esant EGDV lygi nuliui
ENIS	IP socialinės ekonominės naudos ir išlaidų, išreikštų grynosiomis dabartinėmis vertėmis, santykis
EUROSTAT	Europos Sąjungos statistikos tarnyba
FGDV	IP pajamų ir patiriamų išlaidų grynoji dabartinė vertė
FNIS	IP pajamų ir patiriamų išlaidų, išreikštų grynosiomis dabartinėmis vertėmis, santykis
FVGN	IP gražos norma, kuriai esant FGDV lygi nuliui
IP arba Investicijų projektas	Viešojo subjekto, vadovaujantis Metodiniais dokumentais, parengtas dokumentas, kuris finansiškai (ekonomiškai), techniškai ir socialiai pagrindžia investavimo tikslus, įvertina investicijų gražą bei kitus efektyvumo rodiklius, nurodantis projekto įgyvendinimui reikalingas lėšas bei finansavimo šaltinius ir terminus
Investicijų įstatymas	Lietuvos Respublikos investicijų įstatymas
Koncesijų įstatymas	Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymas
Koncesijos mokestis	Privataus subjekto mokėjimas Viešajam subjektui už suteiktą koncesiją, kai yra įgyvendinamas koncesijos projektas
Metinis atlyginimas	Viešojo subjekto mokėjimas Privačiam subjektui už teikiamas paslaugas, kai yra įgyvendinamas VžPP projektas
Metodiniai dokumentai	CPVA direktoriaus įsakymu tvirtinami Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir (ar) valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodika, Viešojo ir privataus sektorių partnerystės

	tikslingumo vertinimo ir partnerystės klausimyno rengimo metodinės rekomendacijos, Privataus subjekto atrankos standartiniai dokumentai bei kiti su VPSP projektų rengimu ir įgyvendinimu susiję metodiniai dokumentai skelbiami tinklalapyje https://www.ppplietuva.lt/lt/metodikos-ir-leidiniai
PK	VPSP klausimynas, skirtas identifikuoti galimybę ar būtinybę taikyti VPSP būdą, teikiamą naudą, taip pat įvertinti finansines galimybes įgyvendinti VPSP, ir, kuris yra rengiamas vadovaujantis Metodiniais dokumentais
Privatus subjektas	Fizinis ar bet kokios teisinės formos juridinis asmuo, viešasis juridinis asmuo, išskyrus viešąjį ir privatų juridinius asmenis, kuris Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymo nustatyta tvarka priskiriamas prie valdžios sektoriaus, arba tokių asmenų grupė, suinteresuotas dalyvauti įgyvendinant VPSP
VPSP	Viešojo ir privataus sektorių partnerystė
VPSP įgyvendinanti institucija	Valdžios subjektas, kai planuojama įgyvendinti VžPP projektą arba suteikiančioji institucija, kai planuojama įgyvendinti koncesijos projektą
VPSP projekto finansinis gyvybingumas	VPSP projekto finansinių rodiklių visuma, leidžianti spręsti dėl jo galimybių padengti VPSP projekto išlaidas, vykdyti įsipareigojimus ir sugeneruoti pakankamą grąžą Privačiam subjektui (angl. k. „ <i>financial viability</i> “)
VPSP projekto finansinis prieinamumas	Viešojo subjekto įsipareigojimas užtikrinti pakankamą finansavimą įsipareigojimams, susijusiems su VPSP projektu, jog VPSP projektas galėtų būti įgyvendintas
Viešasis subjektas	Valdžios subjektas, kai planuojama įgyvendinti VžPP projektą arba suteikiančioji institucija, kai planuojama įgyvendinti koncesijos projektą, kuris pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus gali inicijuoti ir įgyvendinti VPSP projektą
VPSP projektas	IP įgyvendinimas VPSP būdu
VPSP projekto grąža	VPSP projekto veiklos pelno grąža skaičiuojama prieš nusidėvėjimą ir amortizaciją (angl. k. EBITDA)
VPSP sutartis	Rašytinė sutartis, sudaryta tarp Viešojo subjekto ir Privataus subjekto įgyvendinti IP VPSP būdu
VžPP	Valdžios ir privataus subjektų partnerystė

II DALIS.

INFORMACIJA APIE INVESTICIJŲ PROJEKTĄ

1. Informacija apie Investicijų projektą	
1.1. Strateginis dokumentas, pagrindžiantis IP poreikius	IP įgyvendinimas prisidėtų prie Anykščių r. savivaldybės 2022–2024 metų Strateginio veiklos plano III prioriteto „Sumanios, sveikos, saugios, pilietiškos ir aprūpintos visuomenės kūrimas“ 3.2 tikslo „Gyventojų sveikatos išsaugojimas bei stiprinimas“.
1.2. Sprendžiama problema / IP poreikis	Neužtikrintas aktyvaus poilsio ir sveikatingumo paslaugų prieinamumas.
1.3. Tikslas ir siekiamas rezultatas	Projekto tikslas – didinti aktyvaus poilsio ir sveikatingumo paslaugų infrastruktūros prieinamumą gyventojams. Projekto uždavinys – užtikrinti aktyvaus poilsio ir sveikatingumo paslaugų infrastruktūros prieinamumą gyventojams.
1.4. IP ataskaitinis laikotarpis	15 metų.
1.5 Pasirinktas vertinimo metodas	Sąnaudų ir naudos analizė.
1.6. Nagrinėtos IP įgyvendinimo alternatyvos	I Alternatyva – „Sukurti aktyvaus poilsio ir sveikatingumo paslaugų infrastruktūrą“.
1.6. Pasirinkta alternatyva	I Alternatyva – „Sukurti aktyvaus poilsio ir sveikatingumo paslaugų infrastruktūrą“.
CPVA komentaras	
<i>Paklausos ir pasiūlos / poreikio / prielaidų pagrindimas</i>	
IP apimtyje numatoma pramogų ir sporto centro „Kalita“ tolimesnis operavimas ir paslaugų plėtra. IP paklausos ir pasiūlos analizė tik dalinai pagrindžia projekto poreikį. IP pateikiama informacija apie nagrinėjamą aktyvaus poilsio ir sveikatingumo viešosios paslaugos aplinką: nagrinėjamos demografinės, gyventojų pajamų lygio, sveikatos lygio ir kitos tendencijos. Tačiau, praktiškai nieko nėra rašoma apie aktyvaus poilsio ir sveikatingumo paslaugų pasiūlą Anykščių rajono savivaldybėje. IP pasirinktas logiškas 15 metų ataskaitinis laikotarpis. Pasirinktas ataskaitinis laikotarpis yra artimas turto, į kurį planuojama investuoti IP nagrinėjamos alternatyvos apimtyje, naudingam tarnavimo laikotarpiui (t. y. 20 metų).	
<i>Tikslo ir rezultato atitikimas sprendžiamai problemai</i>	
IP sprendžiama problema identifikuota korektiškai. IP tikslas, uždaviniai ir rezultatai siejasi su identifikuota problema.	
<i>Pasirinkto analizės metodo pagrindimas ir principo pasirinkimas</i>	

IP pasirinktas naudoti sąnaudų ir naudos analizės metodas. Analizės metodas pasirinktas pagrįstai. IP pasirinkta alternatyvas lyginti efektyvumo principu. Tačiau, kadangi, IP nagrinėjama 1 alternatyva analizės principo pasirinkimas įtakos analizei neturi.

Nagrinėtų alternatyvų korektiškumas

IP pagrįstai pasirinkta nagrinėti 1 alternatyvą, nes projekto investicijų suma siekia ~165 tūkst. Eur be PVM. Vadovaujantis Metodiniais dokumentais kai projekto vertė neviršija 300 tūkst. Eur be PVM gali būti pasirenkama nagrinėti vieną projekto įgyvendinimo alternatyvą.

2. Investicijų projekto finansiniai duomenys (realios vertės)			
	Finansinio srauto vertė (su PVM)	Rizikų vertė (su PVM)	Finansinio srauto su rizika vertė (su PVM)
2.1. Kapitalo išlaidos	200 000	69 004	269 004
2.1.1. Investicijos	200 000	69 004	269 004
2.1.2. Reinvesticijos	0	0	0
2.2. Investicijų likutinė vertė	60 000	19 751	79 751
2.3. Veiklos pajamos	3 622 013	949 693	2 672 320
2.4. Veiklos išlaidos	2 652 017	872 990	3 525 007
2.4.1. Žaliavos	0	0	0
2.4.2. Darbo užmokesčio išlaidos	2 096 777	690 216	2 786 993
2.4.3. Elektros energijos išlaidos	269 920	88 852	358 772
2.4.4. Šildymo (išskyrus elektrą) išlaidos	0	0	0
2.4.5. Infrastruktūros būklės palaikymo išlaidos	69 440	22 858	92 298
2.4.6. Kitos išlaidos	215 880	71 063	286 943

CPVA komentaras***Pastebėjimai dėl investicijų išlaidų***

IP rašoma, kad investicijų išlaidos įvertintos apklausus potencialius rangovus ir tiekėjus. Sunku įsitikinti investicijų išlaidų pagrįstumu, nes investicijų išlaidų suma grindžiama apklausos rezultatais, kurie nėra pateikti kartu su IP.

Pastebėjimai dėl pajamų

Prielaidos naudotos prognozuojant pajamas įvertintos verčiau optimistiškai. Vertinant pajamas be papildomos infrastruktūros operavimo atsižvelgta į istorinius duomenis. Daroma prielaida, kad lyginant su istoriniais duomenimis, Privatus subjektas generuos 20% didesnes pajamas. Vertinant pajamas dėl planuojamos papildomos infrastruktūros operavimo IP daroma prielaida, kad naujai sukurtos aktyvaus poilsio ir sveikatingumo infrastruktūros paslaugomis per metus pasinaudos ~20 proc. visų centro lankytojų. Skaičiavimuose daroma prielaida, kad vidutinė papildomų paslaugų kaina sieks 4 Eur. Kadangi IP planuojama įgyvendinti koncesijos būdu, privačiam partneriui būtų suteikiama teisė pačiam nuspręsti kokias veiklas numatyti ir vykdyti projekte bei planuojama suteikti teisę esant poreikiui centro teritorijoje papildomai įsirengti kavinę / maitinimo patalpas.

Pastebėjimai dėl veiklos išlaidų

Prielaidos naudotos prognozuojant veiklos išlaidas įvertintos verčiau optimistiškai. Vertinant esamos infrastruktūros veiklos išlaidas remtasi istoriniais duomenimis, tačiau išlaidos nėra padidintos taip kaip pajamų atveju. Dėl papildomos infrastruktūros įrengimo atsirandančios papildomos veiklos išlaidos įvertintos vadovaujantis bendrąja logika ir suskaičiuotos korektiškai.

3. Investicijų projekto finansinė, socialinė ekonominė nauda			
3.1. Finansinis vertinimas ¹			
	FGDV investicijoms	FVGN investicijoms	FNIS
3.1.1 Rodiklių reikšmės (be rizikų)	544 725	34.25%	1.26
3.1.2 Rodiklių reikšmės (su rizikomis)	-854 922	Nėra reikšmės	0.69
3.2. Ekonominis vertinimas			
3.2.1 Socialinio ekonominio poveikio naudos (žalos) ir išorinis poveikis	Pasiryžimas sumokėti už lankymąsi kultūros objekte.		

¹ Skaičiuojami, naudojant realius pinigų srautus.

	EGDV	EVGN	ENIS
3.2.2 Rodiklių reikšmės (be rizikų)	1 166 455	81.96%	3.77
3.2.3 Rodiklių reikšmės (su rizikomis)	1 009 872	56.33%	2.75

CPVA komentaras

Išorinio socialinio-ekonominio poveikio apskaičiavimo pagrindumas. Rodiklių vertinimas.

Finansinėje ir ekonominėje analizėje naudojamos pagrįstos diskonto normos, t. y. atitinkamai 4% ir 5%. IP FGDV investicijoms rodiklis yra teigiamas, o tai reiškia, kad IP – finansiškai atsiperkantis. Tačiau, pasireiškus rizikoms ir/ar susiklosčius mažiau palankiam scenarijui IP įgyvendinamas galėtų tapti ir finansiškai neatsiperkantis.

Vadovaujantis Metodiniais dokumentais, kai projekto įgyvendinimas yra finansiškai atsiperkantis, socialinės-ekonominės naudos skaičiavimai nėra privalomi. Atitinkamai, bendra projekto socialinė-ekonominė nauda nebuvo skaičiuojama. Papildomos infrastruktūros poreikiui pagrįsti IP buvo vertinama ir socialinė-ekonominė nauda. Išoriniam poveikiui įvertinti panaudotas korektiškas įvertis. Pagal skaičiuoklę IP EGDV rodiklis yra teigiamas, o tai reiškia, kad IP – ekonomiškai atsiperkantis. Socialinės-ekonominės analizės rezultatai labiausiai priklauso nuo tikslinės grupės dydžio prognozės tikslumo, tačiau net ir susiklosčius mažiau palankiam scenarijui projekto įgyvendinimas socialiniu-ekonominiu požiūriu tikėtina išliktų pagrįstas.

III DALIS.

INFORMACIJA APIE VPSP TAIKYMO TIKSLUS IR VPSP PROJEKTO APIMTĮ. VPSP TAIKYMO TIKSLINGUMO IR NAUDOS VERTINIMAS

4. VPSP projektą įgyvendinantis juridinis asmuo	
4.1. Centrinės valdžios institucija ar jos kontroliuojamas juridinis asmuo	
4.2. Vietos valdžios institucija ar jos kontroliuojamas juridinis asmuo	Anykščių rajono savivaldybė
4.3. Partneris	

5. Veiklos		
5.1. Veiklų paskirstymas		
Viešojo subjekto pasiliekomos veiklos	Privačiam subjektui perduodamos vykdyti veiklos (viešosios paslaugos ir (ar) ūkinė komercinė veikla)	Veiklos, kurias Privatus subjektas gali vykdyti savo iniciatyva ir rizika
IP ir PK nenurodyta, kad ARS planuoja pasilikti veiklas.	Aktyvaus poilsio ir sveikatingumo paslaugų infrastruktūros sukūrimas.	PK C dalies 2.2 punkte nenurodyta jokia informacija apie Privataus subjekto galimas vykdyti veiklas savo rizika. IP nurodyta, jog privačiam partneriui būtų suteikiama teisė pačiam nuspręsti kokias veiklas numatyti ir vykdyti projekte bei planuojama suteikti teisę pagal poreikį papildomai įsirengti kavinę/ maitinimo patalpas teritorijoje. Galimų veiklų vizualizacija pateikta IP 10 paveiksle.

	Aktyvaus poilsio ir sveikatingumo paslaugų infrastruktūros priežiūra.	
	Aktyvaus poilsio ir sveikatingumo paslaugų infrastruktūros valdymas	
<p>CPVA komentaras PK C dalies 2.1 punkte ARS nedetalizuoja kokias veiklas ARS perduos Privačiam subjektui, tik bendrai nurodyta, kad bus perduodamas infrastruktūros sukūrimas, jos priežiūra ir valdymas, tačiau nedetalizuota kokios konkrečiai veiklos įeis į priežiūrą ir valdymą. Taip pat PK D dalies 2.3.4 punkte nurodyta: <i>Turės būti užtikrintas tinkamas paslaugų teikimas pagal kokybinius ir funkcinius reikalavimus aktyvaus poilsio ir sveikatingumo infrastruktūrai numatant reikalavimą būti tinkamos būklės visos sutarties laikotarpiu, t.y. privatus subjektas turės užtikrinti nuolatinę techninę priežiūrą.</i> Taigi, ARS tik techninės priežiūros paslaugos tinkamumo riziką perduoda Privačiam subjektui. ARS privalo identifikuoti veiklas, kurias darys Privatus subjektas, priešingu atveju negalės tinkamai įvykdyti atrankos procedūrų ir palyginti pasiūlymų tarpusavyje.</p> <p>PK B dalyje 2.1 ir 2.2 bei C dalies 2.2 punktuose nenurodyta jokia informacija apie Privataus subjekto naujai kuriamą turtą bei galimas vykdyti veiklas savo rizika. PK C dalies 2.4.2 punkte nurodyta, jog sąlygomis nenumatoma riboti papildomų veiklų vykdymo, jei jos atitiks detaliojo plano sprendinius ir konkurso sąlygų specifikaciją, tačiau visiškai neaiški yra kokius ribojimus nustatys techninė specifikacija. IP nurodyta, jog Privačiam partneriui būtų suteikiama teisė pačiam nuspręsti kokias veiklas numatyti ir vykdyti projekte bei planuojama suteikti teisę pagal poreikį papildomai įsirengti kavinę/ maitinimo patalpas teritorijoje. Galimų veiklų vizualizacija pateikta IP 10 paveiksle net nepavaizduotos yra maitinimo paslaugos, nors IP paminėta, jog tokios galės būti teikiamos. Neaišku ar ARS pati supranta kokias veiklas Privatus subjektas galės vykdyti savo iniciatyva ir rizika bei kokį turtą galės sukurti, kadangi PK nurodyta, jog neribos tokios veiklos, tačiau IP nurodoma, jog turtas žemės sklype galės būti sukuriamas tik kavinės veiklai. Atsižvelgiant į tai, jog projektą planuojama įgyvendinti koncesijos būdu, ARS rengdama atrankos sąlygas privalės nurodyti arba veiklas, kurias Privatus subjektas galės vykdyti savo iniciatyva ir rizika arba, priešingai, galės nurodyti kokių veiklų negalės vykdyti (tokiu atveju bus neleidžiamos vykdyti tik išvardintos veiklos, o visas kitas veiklas vykdyti galės). Kadangi PK ir IP pateikta prieštaringa informacija apie papildomas veiklas, kyla abejonių, ar ARS supranta, kad atrankos sąlygose privalės aptarti veiklas, kurias Privatus subjektas gali vykdyti savo iniciatyva ir rizika (arba nurodyti kurių negalės vykdyti), pavyzdžiui neaišku ar ARS leis sukurti naują turtą ir jame teikti apgyvendinimo paslaugas.</p> <p>Numatomos veiklos yra komercinio pobūdžio, todėl vadovaujantis Konkurencijos įstatymu ir Koncesijų įstatymo nuostatomis turėtų būti organizuojama skaidri procedūra atrinkti subjektą, kuriam bus suteikta teisė vykdyti veiklas, todėl šių veiklų vykdymo perleidimas atrinktam Privačiam subjektui yra logiškas ir teisėtas.</p>		

5.2. Perduodamų / pasiliekamų veiklų pasiskirstymas biudžeto eilutėse (realios vertės)²		
	Viešojo subjekto pasiliekamų veiklų, kurios neįtrauktos į VPSP projektą, finansinio srauto vertė (su PVM)	VPSP projekte perduodamų veiklų Privačiam subjektui finansinio srauto vertė (su PVM)
5.2.1. Kapitalo išlaidos:	0	269 004
5.2.1.1. Žemė	0	0
5.2.1.2. Nekilnojamasis turtas	0	0
5.2.1.3. Statyba, rekonstravimas, kapitalinis remontas ir kiti darbai	0	269 004
5.2.1.4. Įranga, įrenginiai ir kitas ilgalaikis turtas	0	0
5.2.1.5. Projektavimo, techninės priežiūros ir kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos	0	0
5.2.1.6. Kitos paslaugos ir išlaidos	0	0
5.2.1.7. Reinvesticijos	0	0
5.2.2. Veiklos pajamos	0	2 672 320
5.2.3. Veiklos išlaidos:	0	3 525 007
5.2.3.1. Žaliavos	0	0
5.2.3.2. Darbo užmokesčio išlaidos	0	2 786 993
5.2.3.3. Elektros energijos išlaidos	0	358 772

² Nominali vertė suprantama, kaip vertė, kuri atspindi kiekvienu analizuojamu laikotarpiu esamas kainas. Indeksas naudojamas realių pinigų srautų konvertavimui į nominalius – 3%.

5.2.3.4. Šildymo (išskyrus elektrą) išlaidos	0	0
5.2.3.5. Infrastruktūros būklės palaikymo išlaidos	0	92 298
5.2.3.6. Kitos išlaidos	0	286 943
5.2.4. Pirkimo PVM (PVM nuo eilučių 5.2.1. + 5.2.3. – 5.2.2.). Eilutė pildoma tik jei pinigų srautai nurodomi be PVM.	Pinigų srautai vertinami su PVM.	Pinigų srautai vertinami su PVM.
CPVA komentaras		
IP ir partnerystės projekto apimtys pilnai sutampa.		

6. Turtas	
6.1. Perduodamas turtas	<p>Žemės sklypai:</p> <p>Žemės sklypas Nr. 1 – kadastrinis numeris 340300110085 - nuosavybės teise priklauso valstybei, o Savivaldybė žemės sklypą valdo panaudos teise. Žemės sklypas privačiam subjektui bus perduotas panaudos teise.</p> <p>Žemės sklypas Nr. 2 - kadastrinis numeris 340300110085 - nuosavybės teise priklauso valstybei, o Savivaldybė žemės sklypą valdo panaudos teise. Žemės sklypas privačiam subjektui bus perduotas panaudos teise.</p> <p>Žemės sklypas Nr. 3 - kadastrinis numeris 340300110085 - nuosavybės teise priklauso valstybei, o Savivaldybė žemės sklypą valdo panaudos teise. Žemės sklypas privačiam subjektui bus perduotas panaudos teise.</p> <p>Žemės sklypas Nr. 4 - kadastrinis numeris 340300110085 - nuosavybės teise priklauso valstybei, o Savivaldybė žemės sklypą valdo panaudos teise. Žemės sklypas privačiam subjektui bus perduotas panaudos teise.</p>

	<p>Žemės sklypas Nr. 5 - kadastrinis numeris 340300110085 - nuosavybės teise priklauso fiziniam asmeniui ir ARS. Žemės sklypas privačiam subjektui bus perduotas panaudos teise.</p> <p>Žemės sklypas Nr. 6 - kadastrinis numeris 340300110085 - nuosavybės teise priklauso fiziniam asmeniui ir ARS. Žemės sklypas privačiam subjektui bus perduotas panaudos teise.</p> <p>Nekilnojamasis turtas:</p> <p>Aikštelės - Savivaldybei aikštelė priklauso nuosavybės teise. Privačiam subjektui aikštelė bus perduota pagal panaudą. Likutinė aikštelės vertė - nenurodyta.</p> <p>Kalnų slidinėjimo keltuvas - Savivaldybei keltuvas priklauso nuosavybės teise. Privačiam subjektui keltuvas bus perduotas pagal panaudą. Likutinė keltuvė vertė - nenurodyta.</p> <p>Nusileidimų padangomis trasa - Savivaldybei nusileidimo padangomis trasa priklauso nuosavybės teise. Privačiam subjektui nusileidimo padangomis trasa bus perduota pagal panaudą. Likutinė nusileidimo padangomis trasa vertė - nenurodyta.</p>
6.2. Naujai kuriamas turtas pagal Viešojo subjekto poreikius.	PK B dalyje 2.1 punkte nenurodyta jokia informacija apie Privataus subjekto naujai kuriamą turtą.
6.3. Naujai kuriamas turtas Privataus subjekto rizika.	PK B dalyje 2.2 punkte nenurodyta jokia informacija apie naujai kuriamą turtą Privataus subjekto rizika.
<p>CPVA komentaras</p> <p>Koncesijų įstatymo 16 straipsnio 6 dalyje nurodyta: <i>Jeigu koncesijos sutarčiai įgyvendinti reikalinga valstybinė ar savivaldybės žemė ir tai numatyta koncesijos dokumentuose, koncesijos sutarties galiojimo laikotarpiui koncesijos sutarčiai įgyvendinti reikalingi valstybinės ar savivaldybės žemės sklypai koncesininkui išnuomojami su teise juos subnuomuoti tretiesiems asmenims, kiek tai numatyta koncesijos sutartyje ir reikalinga joje numatytai veiklai vykdyti, teisės akty, reglamentuojančių valstybės ir savivaldybių žemės sandorių sudarymą, nustatyta tvarka.</i> PK B dalies 1.1.7 punkte nurodyta, jog žemės sklypai bus perduoti panaudos teise, tačiau atsižvelgiant į Koncesijų įstatymo nuostatas žemės sklypo perdavimas galimas tik nuomos teise. IP 3.1 punkte nurodyta, jog dalyje turizmo pramogų prie Kalitos kalno teritorijos yra nesuformuoti žemės sklypai. Taip pat nurodyta, jog žemės sklypai Nr. 5 ir Nr. 6 priklauso fiziniams asmenims. ARS PK ir IP neidentifikavo galimų rizikų kurios kiltų su nesuformuotais sklypais bei neįvardino kokiu būdu dabar ARS naudojami fizinių asmenų žemės sklypais bei kokios rizikos gali kiti perduodant šiuos sklypus bei šių galinčių kilti rizikų sprendimo būdus. Atsižvelgiant į tai, jog ARS tinkamai nepasirenka žemės sklypų perdavimo teisės Privačiam subjektui, neidentifikuoja galimų kilti rizikų dėl</p>	

žemės sklypų kurie priklauso fiziniams asmenims, taip pat dėl nesuformuotų sklypų, kyla rizika dėl to, kad ARS nespės galimų rizikų susijusių su žemės sklypų perdavimu iki atrankos paskelbimo, bei šių rizikų neįvertinimas gali turėti įtakos sklandžiam sutarties įgyvendinimui visa apimtimi.

Be to, atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu žemės sklypą, kuris nuosavybės teise priklauso valstybei, o patikėjimo teise valdo Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (NŽT), pagal panaudą valdo ARS, todėl iki VPSP sutarties įsigaliojimo visa apimtimi ARS turės atsisakyti žemės sklypo panaudos teisės, kad NŽT galėtų išnuomoti žemės sklypą privačiam subjektui.

PK B dalies 1.3.3 punkte ir IP nedetalizuota kaip reikia pagerinti esamą turtą, tik abstrakčiai nurodyta: *Aktyvaus poilsio ir sveikatingumo paslaugų infrastruktūros sukūrimas Kalitos kalno teritorijoje*. Kyla abejonė ar ARS supranta kokius reikalavimus kelia esamam turtui, kurį reikės atnaujinti. Taip pat neaišku kokius reikalavimus turės atitikti turto būklė VPSP sutarties pabaigoje, kadangi tik abstrakčiai nurodyta, jog turtas turės būti funkcionalus ir atitikti reikalavimus, tačiau visiškai neaišku kas yra funkcionalus ir kur tie reikalavimai nustatyti, kuriuos turės atitikti turtas VPSP sutarties pabaigoje. ARS privalės tą nustatyti atrankos sąlygose, priešingu atveju negalės palyginti pasiūlymų tarpusavyje.

Jei projektas, susijęs su esamo turto atnaujinimu, renovacija ar pagerinimu, tai investicijų suma į projekte numatytą kiekvieną turto vienetą turi sudaryti ne mažiau kaip 50% turto likutinės vertės. Priešingu atveju sutartis nebus laikoma VPSP sutartimi ir patirtos investicijos į atnaujintą, renovuotą ar pagerintą turtą bus laikytinos turinčios įtakos savivaldybės skolos bei finansiniams rodikliams. Atsižvelgiant į tai, jog PK nenurodyta likutinės perduodamo turto vertės neįmanoma nustatyti ar viso perduodamo turto vertė po darbų padidės ne mažiau kaip 50 proc.

Aikštelės, kalnų slidinėjimo trasos ir nusileidimo padangomis trasa bus perduota Privačiam subjektui panaudos teise. Atkreipiame dėmesį, jog perdavimas panaudos teise nesuteikia galimybės Privačiam subjektui sudaryto nuomos sutarčių ir taip pasididinti gaunamas komercines pajamas, todėl siūlome apsvarstyti, ar šio projekto atveju nereikėtų turto perduoti nuomos pagrindais.

Koncesijų įstatymo 16 straipsnio 6 dalyje nurodyta: *Koncesijos sutartyje gali būti nurodytas koncesininko įsipareigojimas sukurti naują turtą ar valdyti ir (ar) naudoti esamą, koncesininkui priklausančią turtą. Tokio turto valdymo ir (ar) naudojimo ir (ar) nuosavybės teisės į jį perdavimo atitinkamai valstybei, savivaldybei ar suteikiančiajai institucijai ir nuosavybės teisės į tokį turtą išsaugojimo sąlygos, atsižvelgiant į koncesijos konkurso sąlygas, turi būti nustatytos koncesijos sutartyje.*

Atsižvelgiant į tai, jog projektą planuojama įgyvendinti koncesijos būdu, ARS turėtų apsispręsti ir aiškiai įvardinti kokius reikalavimus naujai kuriamas turtas pagal ARS poreikius turės atitikti bei įvardinti ar naujo turto naujas turtas nuosavybės teise po koncesijos sutarties vykdymo ar ją nutraukus metu lieka koncesininkui. ARS privalės tą nustatyti atrankos sąlygose, priešingu atveju negalės palyginti pasiūlymų tarpusavyje bei pažeis Koncesijų įstatymo nuostatas.

7. VPSP pasirinkimo priežastys	
7.1. VPSP taikymo / pasirinkimo priežastys ir pagrindimas	<p>Vykdam projektą VPSP būdu, bus atrinktas pats efektyviausias ir optimaliausias inžinerinis/techninis sprendimas, kurio vien tik savo jėgomis Viešasis subjektas šiai dienai objektyviai parinkti negali.</p> <p>Projektu perduodamos statybos, tinkamumo ir paklausos rizikos privačiam subjektui, kuris turės reikiamas kompetencijas ir srities patirtį. Viešasis subjektas nors ir galėtų projekto veiklas vykdyti pats, bet kitų projektų patirtis rodo privataus subjekto geresnę pardavimų ir marketingo patirtį leidžiančią efektyviau teikti komercines paslaugas sporto, laisvalaikio ir pramogų projektuose.</p>
CPVA komentaras	
<p>Projekte numatytos veiklos yra kompleksinės, reikalaujančios įgūdžių racionaliai atlikti infrastruktūros sukūrimo darbus, infrastruktūros įveiklinimo ir valdymo, įskaitant eksploatacijos ir techninės priežiūros paslaugas. Pagal pateiktą informaciją, dėl privačių investuotojų turimų profesinių žinių, patirties, techninių ir žmogiškųjų išteklių įrengiant ir eksploatuojant sporto infrastruktūros objektus, VPSP taikymas leistų išvystyti ir prižiūrėti infrastruktūrą inovatyvesniu ir efektyvesniu būdu, kas leistų pagerinti šiuo metu ARS teikiamų Anykščių mieste viešųjų paslaugų sporto ir sveikatinimo srityje prieinamumą ir bei pagerinti teikiamų paslaugų kokybę. ARS planuoja suteikti privačiam subjektui teisę vykdyti komercinę veiklą, tokia veikla turi būti perduodama privačiam subjektui, atrinktam laikantis lygiateisiškumo, skaidrumo ir kitais įstatymuose nustatytais principais. Komercinių veiklų perdavimas pagal Koncesijų įstatymą yra logiškas ir pagrįstas.</p> <p>Dėl privataus subjekto turimų profesinių žinių ir patirties vystant sporto projektus, kurių ARS pakankamai neturi, bei galimybės Privataus subjekto investicijoms atsipirkti iš komercinių veiklų, VPSP yra tinkamas būdas įgyvendinti projektą.</p>	

8. VPSP projekto finansinio gyvybingumo vertinimas (optimalaus finansinio-ekonominio modelio sudarymas), įskaitant VPSP trukmės nustatymą³

³ Vertinimas atliekamas atsižvelgiant į IP skaičiuoklės 7.2 darbalapį.

8.1. Metinis atlyginimas / Koncesijos mokestis / Atlygis (<i>pasirinkti kas taikoma</i>) (reali / nominali vertė ⁴)	Netaikoma.
8.2. Koncesijos mokestis (<i>jei taikoma</i>)(reali / nominali vertė)	Netaikoma.
8.3. Atlygis (<i>jei taikoma</i>) (reali / nominali vertė)	Atlygio atrinktam privačiam subjektui mokėti neplanuojama.
8.4. Mokesčiai	<p>PP skaičiuoklės finansinio gyvybingumo vertinimo darbalapyje 7.2 daromos šios esminės mokesčių prielaidos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nekilnojamojo turto, turto nuomos, žemės nuomos mokesčiai netaikomi.
8.5. VPSP projekto grąža	<p>PP skaičiuoklės finansinio gyvybingumo vertinimo darbalapyje 7.2 daromos šios esminės prielaidos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Privataus subjekto projekto finansavimo struktūra (30% nuosavo kapitalo dalis; 70% skolinto kapitalo dalis); • Privataus subjekto nuosavo kapitalo metinė grąža, po mokesčių – 12.2%; • Skolinto kapitalo metinė kaina – 3.5%; • Papildomi privataus subjekto investicijų, reinvesticijų, veiklos pajamų ir veiklos išlaidų pinigų srautai nenumatomi. <p>Atlikus finansinio gyvybingumo vertinimą apskaičiuota bendra privataus subjekto veiklos vidinė grąžos norma yra 20.3%, atsipirkimo laikotarpis – 6 metai. Galima daryti išvadą, kad Projekto įgyvendinimas būtų galimas, tačiau apskaičiuota privataus subjekto grąža – sąlyginai maža.</p>
8.6. VPSP projekto finansinis prieinamumas (<i>jei taikoma</i>)	Atlygio atrinktam privačiam subjektui mokėti neplanuojama.

⁴ Nominali vertė suprantama, kaip vertė, kuri atspindi kiekvienu analizuojamu laikotarpiu esamas kainas. Indeksas naudojamas realių pinigų srautų konvertavimui į nominalius – 3%.

8.7. VPSP sutarties trukmė:	<p>PK numatoma, kad VPSP sutarties trukmė bus 15 metų. PK numatomi sutarties pradžios ir paskutiniai metai – atitinkamai 2024 ir 2038 m. Pasirinkta VPSP sutarties trukmė nekoreliuoja su PP skaičiuoklėje atlikto finansinio gyvybingumo vertinimo rezultatais. Kaip pažymėta šios išvados 8.5 punkte atlikus finansinio gyvybingumo vertinimą apskaičiuotas atsipirkimo laikotarpis – 6 metai. Kartu pažymėtina, kad pagal Koncesijos įstatymo 17 straipsnio 2 papunktį, sutarčių, kurių trukmė ilgesnė kaip 5 metai, trukmė, negali būti ilgesnė už projekto atsipirkimo laikotarpį:</p> <p><i>„2. Koncesijos sutarčių, kurių trukmė ilgesnė kaip 5 metai, trukmė negali būti ilgesnė už laikotarpį, per kurį koncesininkas pagrįstai gali tikėtis atgauti atliekant darbus ir teikiant paslaugas įdėtas investicijas ir būtų gauta investuoto kapitalo grąža, atsižvelgiant į investicijas, būtinas konkrečioms tikslams pasiekti. Investicijos, į kurias atsižvelgiama apskaičiavimo tikslais, turi apimti pradinės investicijas ir investicijas, padarytas koncesijos vykdymo metu.“</i></p> <p>Atsižvelgiant į PP skaičiuoklės finansavimo gyvybingumo vertinimo rezultatus ir Koncesijos įstatymo nuostatas dėl koncesijos sutarties trukmės nustatymo rekomenduojame sutrumpinti sutarties trukmę ir / arba Privataus partnerio atrankos dokumentuose numatyti sąlygas dėl Privataus subjekto pajamų dalijimosi su ARS.</p>
8.7.1. bendra VPSP sutarties trukmė	<p>Pagal PK – 15 metų.</p> <p>Pagal PP skaičiuoklę – 6 metai.</p>
8.7.2. darbų atlikimo trukmė (jeigu taikoma)	<p>Pagal PK – 1 metai.</p> <p>Pagal PP skaičiuoklę – 1 metai.</p>
8.7.3. paslaugų teikimo trukmė	<p>Pagal PK – 14 metų.</p> <p>Pagal PP skaičiuoklę – 5 metai.</p>
8.8. Kita	
<p>CPVA komentaras</p> <p><i>VPSP projekto finansinio gyvybingumo iki pelno mokesčio vertinimas</i></p> <p>Atlikus finansinio gyvybingumo vertinimą apskaičiuota bendra Privataus subjekto veiklos vidinė grąžos norma yra 20.3%, atsipirkimo laikotarpis – 6 metai.</p>	

Mokestiniai klausimai (atleidimas / mokėjimas)

Daroma prielaida, kad Privatus subjektas bus atleistas nuo nekilnojamojo turto, turto nuomos ir žemės nuomos mokesčių.

VPSP projekto patrauklumo rinkai vertinamas, atsižvelgiant į grąžos rodiklius

Labiau tikėtina, kad projekto įgyvendinimas būtų patrauklus rinkai. Tačiau, pasireiškus nepalankiam geopolitiniam ir / ar ekonominiam scenarijui projekto įgyvendinimas galėtų tapti ir finansiškai neatsiperkantis. Tokiu atveju patrauklumas rinkai sumenkėtų.

Viešojo subjekto galimybių mokėti mokėjimus privačiam subjektui už veiklų vykdymą ir prisiimti kitus finansinius įsipareigojimus vertinimas

Atlygio atrinktam Privačiam subjektui mokėti neplanuojama.

9. Rizikų paskirstymas

Rizikų grupės	Viešojo subjekto pasiekiamos rizikos	Privačiam subjektui perduodamos rizikos
9.1. Statybų rizika		X
9.2. Tinkamumo ir kokybės rizika		X
9.3. Paklausos rizika		X
9.4. Turto likutinės vertės rizika		X

CPVA komentaras**I. Statybos rizika**

Statybos rizika yra susijusi su perduotos infrastruktūros atnaujinimu ir naujos infrastruktūros sukūrimu, kuri skirta komercinių veiklų vykdymui. Atsižvelgiant į veiklų pasidalinimą tarp VPSP sutarties šalių, statybos rizikos, numatytos projekto apimtyje, perdavimas privačiam subjektui iš esmės yra pagrįstas ir logiškas.

II. Tinkamumo rizika

Projekte privačiam subjektui perduodamos veiklos susijusios su tinkamu infrastruktūros įrengimu ir šios infrastruktūros objektų eksploatacija, priežiūra bei teikiamų paslaugų kokybės užtikrinimu. Perduotos ir naujai sukurtos infrastruktūros ir jos eksploatacijos bei priežiūros paslaugų bei vykdomų komercinių veiklų, nurodytų IP ir PK kokybės ir tinkamumo rizika perduodama privačiam subjektui.

III. Paklausos rizika

ARS paklausos riziką perduoda Privačiam subjektui – paslaugų, teikiamų infrastruktūroje poreikio ir apimties riziką, kainodaros pokyčius. Privatus subjektas pajamas generuos iš trečiųjų asmenų (lankytojų), rizikos priskyrimas atitinka Europos Sąjungos statistikos tarnybos (Eurostato) nuostatas dėl VPSP projektų statistinio vertinimo ir Koncesijų įstatymo nuostatas.

IV. Likutinės vertės rizika.

ARS likutinės vertės riziką perduoda Privačiam subjektui, toks perdavimas yra pagrįstas ir logiškas.

Pastabos dėl rizikų matricoje nurodytų rizikų priskyrimo:

1.4.3. p. *Nepasiūlyta / nesudarytos galimybės patikslinti reikalavimų infrastruktūrai, kuri negali būti realizuota praktikoje* – neaišku kodėl netaikoma rizika, kadangi tikėtina, kad atrankos sąlygos tokią galimybę patikslinti reikalavimus infrastruktūrai ARS numatys.

1.7.1. p. - *Privatus subjektas nežinojo apie apribojimus* - neaišku kodėl rizika priskirta Privačiam subjektui, jei kultūros paveldo apribojimai nebuvo atskleisti Privačiam subjektui,

1.8.1. p. - *Projektavimo paslaugų teikimo metu paaiškėja Viešojo subjekto parengtų poveikio aplinkai vertinimo ar atrankos dokumentų netikslumai/trūkumai* - neaišku kodėl netaikoma rizika, jei 1.8.2. p. analogiška rizika taikoma.

1.9.1. p. - *Projektavimui reikalingi dokumentai, kuriuos gali išduoti Viešasis subjektas, laiku negaunami* – neaišku kodėl dalinamasi rizika kurią akivaizdžiai valdo ARS.

2.4. p. - *Neužtikrinama rangos darbų kokybė dėl aplinkybių, susijusių su informacijos, apie infrastruktūros būklę, disponavimu* – neaišku kodėl netaikoma rizika, kadangi pagal PK B dalie 1.1 ir 1.3.3 punktus bus perduodamas turtas ir riekės pagerinti šio turto savybes (t.y. į perduotą turtą investuoti).

10. VPSP būdas. Privataus subjekto atrankos būdas	
10.1. Pasirinktas VPSP būdas	Koncesija
10.2. Privataus subjekto atrankos būdas	Koncesijos konkursas
CPVA komentaras	
Pagal pateiktą informaciją galima daryti išvadą, kad pasirinktas tinkamas VPSP būdas – koncesija, kadangi:	

- pagal šiuo metu atliktus skaičiavimus ir numatytus projekto tikslus, privačiam subjektui perduodama statybos rizika atnaujinant perduotą turtą bei sukuriant naują turtą, bus suteikiama teisė vykdyti ūkinę komercinę veiklą naudojant ARS turtą.
 - privatus subjektas bus atsakingas už tinkamą paslaugų teikimą, t. y. sukurti tinkamą infrastruktūrą paslaugų teikimui, prižiūrėti per visą VPSP sutarties laikotarpį, užtikrinti, kad infrastruktūra būtų prieinama Anykščių miesto gyventojams ir svečiams, o taip pat, kad vykdoma komercinė veikla būtų tinkamos kokybės t. y. privačiam subjektui planuojama perduoti tinkamumo riziką;
 - privatus subjektas bus atsakingas už infrastruktūros įveiklinimą vykdant ekonominio-komercinio pobūdžio veiklas, kurių negali tinkamai įgyvendinti ARS: sporto, laisvalaikio renginių organizavimas, maitinimas, patalpų nuoma. Privatus subjektas gaus pajamas iš tiesioginių paslaugų naudotojų. Viešojo sektoriaus mokėjimai nėra numatomi.
- Privatus subjektas turės užtikrinti infrastruktūros prieinamumą visiems suinteresuotiems lankytojams visus kalendorinius metus.
Darytina išvada, kad VPSP būdas atitinka koncesijos požymius, kadangi statybos, tinkamo ir paklausos rizikos perduodamos privačiam subjektui.

11. VPSP finansiniai rodikliai, Eur			
	Diskontuota vertė	Reali vertė	Nominali vertė⁵
11.1. Koncesijos projektas			
11.1.1. Maksimalūs Viešojo subjekto turiniai įsipareigojimai VPSP projekte (su PVM) ⁶	1 399 654	1 911 438	2 461 813
11.1.2. Maksimalūs Viešojo subjekto mokėjimai Privačiam subjektui ⁷ (su PVM)	1 260 231	1 723 003	2 220 878

⁵ Nominali vertė suprantama, kaip vertė, kuri atspindi kiekvienu analizuojamu laikotarpiu to meto kainas. Indeksas naudojamas realių pinigų srautų konvertavimui į nominalius – 3%.

⁶ Privačiam subjektui perduodamų veiklų vykdymo išlaidos kartu su šių veiklų vykdymu susijusia rizika.

⁷ Privačiam subjektui perduodamos veiklos vykdymo išlaidos kartu su perduodamomis rizikomis.

11.1.3. Prisiimami Viešojo subjekto turtiniai įsipareigojimai PP ⁸ (su PVM)	139 423	188 435	240 935
11.1.4. VPSP sutarties vertė (<i>aktualu tik koncesijos atveju</i>)	3 213 192	4 417 368	4 828 835
11.1.5. Tikėtinas skolos dydis Viešojo subjekto biudžete (be PVM) ⁹	158 932	165 289	170 248
11.1.6. Pridėtinės vertės mokesčio (PVM) dalis, skaičiuojant maksimalius Viešojo subjekto turtinius įsipareigojimus ¹⁰	~293 927	~401 402	~516 981
Kita:	0	0	0
11.1.7. Viešojo subjekto išlaidų ir rizikų, susijus su VPSP projekto įgyvendinimu, tačiau kurios nėra įtrauktos į VPSP projekto apimtį, vertė.	0	0	0
11.1.8. Kita	0	0	0

CPVA komentaras***VPSP projekto finansinių rodiklių vertinimas***

Projekto rodikliai apskaičiuoti metodiškai korektiškai, 8.1.1 – 8.1.7. eilutėse (imtinais) suskaičiuotų rodiklių dydžiai yra įvertinti su rizika. Apskaičiuojant rizikas panaudoti standartiniai rizikos tikimybių skirstinių parametrai. Kadangi atliktus finansinių gyvybingumą nustatyta, kad pajamos yra pakankamos projekto finansiniam gyvybingumui užtikrinti ir nėra poreikio planuoti jokių mokėjimų Privačiam subjektui maksimalius Viešojo subjekto turtinius įsipareigojimus galima prilyginti prisiimamiems Viešojo sektoriaus turtiniams įsipareigojimams, t. y. 139 423 Eur diskontuota verte, o maksimalius Viešojo subjekto mokėjimus galima prilyginti 0 Eur.

⁸ Viešojo subjekto prisiimamų rizikų, susijusių su Privačiam subjektui perduodamomis veiklomis, vertė.

⁹ Vertinama, atsižvelgiant į fiskalinės drausmės reikalavimus ir Europos Sąjungos statistikos tarnybos (Eurostato) reikalavimus.

¹⁰ Maksimali PVM mokėtina suma, kuri tikėtina grįš į valstybės biudžetą.

Tikėtino skolos dydžio, jei vadovaujantis fiskalinės drausmės ir Eurostato reikalavimais, sukurtas turtas būtų apskaičiuojama viešojo sektoriaus balanse, vertinimas

Tikėtinas valstybės skolos dydis, jei vadovaujantis fiskalinės drausmės ir Eurostato reikalavimais, sukurtas turtas būtų apskaičiuojamas viešojo sektoriaus balanse – 165 289 Eur (be PVM) realiąja verte.

12. Rinkos suinteresuotumas VPSP projektu ir jo viešinimas. Viešojo subjekto pasirengimas įgyvendinti VPSP projektą.	
12.1. Rinkos suinteresuotumas VPSP projektu	ARS nurodo, jog buvo organizuota apklausa dėl projekto patrauklumo, tačiau neaišku kokie buvo atrankos rezultatai, kiek Privačių subjektų dalyvavo apklausoje.
12.2. VPSP projekto viešinimas	Nėra duomenų, jog projektas buvo viešintas.
12.3. Viešojo subjekto turima kompetencija / patirtis	Už projekto įgyvendinimą paskirti ARS darbuotojai, tačiau paskirti atsakingi asmenys beveik neturi patirties rengiant ir įgyvendinant VPSP projektus, nors asmenų dirbsiančių su projektu kompetencija įvertinta 9/10 arba 10/10.
CPVA komentaras	
<p>Pagal pateiktus dokumentus galima spręsti, kad paskirti atsakingi asmenys atsakingi už projekto įgyvendinimą neturi daug patirties ir kompetencijos rengiant ir įgyvendinant koncesijų projektus. Nurodoma, jog didžioji dalis komandos įgijo patirtį VPSP projekte „Lopšelio-darželio „Eglutė“ modernizavimas energijos taupymo tiekėjo pagrindu“ ir „Lopšelio-darželio „Žilvitis“ modernizavimas energijos taupymo tiekėjo pagrindu“, tačiau dėl šio projekto dar nėra gautos atrankos sąlygos CPVA nuomonei pateikti bei paskelbtos atrankos procedūros. Nors didžioji dauguma asmenų atsakingų už projekto įgyvendinimą įsivertino save 9, tačiau kyla abejonių dėl turimos kompetencijos, todėl rekomenduotina visiems paskirtiems asmenims užsiregistruoti į CPVA organizuojamus mokymus, o taip pat įvertinti galimybę pasitelkti išorės ekspertų paslaugas.</p>	

IV DALIS.**IŠVADA DĖL VPSP PROJEKTO TIKSLINGUMO IR PARTNETRYSTĖS SOCIALINĖS - EKONOMINĖS NAUDOS****Galutinė CPVA vertinimo išvada**

Socialiniu-ekonominiu požiūriu projekto įgyvendinimas tikėtina būtų naudingas. Atsižvelgiant į VPSP projekte suplanuotas veiklas, rizikų paskirstymą, VPSP projektą tikslinga įgyvendinti koncesijos būdu. Žemiau pateikiama šios išvados detalizacija.

- 1. VPSP Projekto atitikimas strateginio planavimo dokumentams.** IP įgyvendinimas prisidėtų prie Anykščių r. savivaldybės 2022–2024 metų Strateginio veiklos plano III prioriteto „Sumanios, sveikos, saugios, pilietiškos ir aprūpintos visuomenės kūrimas“ 3.2 tikslo „Gyventojų sveikatos išsaugojimas bei stiprinimas“.
- 2. IP prielaidų korektiškumas ir teisingumas.** Sunku įsitikinti investicijų išlaidų pagrįstumu, nes IP nėra nurodoma kokia konkreti infrastruktūra būtų sukuriama, o investicijų išlaidoms pagrįsti nėra pateikti sąnaudas pagrindžiantys šaltiniai. Prielaidos naudotos prognozuojant pajamas ir veiklos išlaidas įvertintos verčiau optimistiškai. Pasireiškus rizikoms ir/ar susiklosčius mažiau palankiam scenarijui IP įgyvendinamas galėtų tapti ir finansiškai neatsiperkantis.
- 3. Pasirinktos alternatyvos pagrįstumas.** IP pagrįstai pasirinkta nagrinėti 1 alternatyvą, nes projekto investicijų suma siekia ~165 tūkst. Eur be PVM. Pagal patiektus duomenis IP įgyvendinimas būtų finansiškai atsiperkantis, tačiau bendra socialinė (ekonominė) nauda nebuvo vertinama.
- 4. Veiklų perdavimas Privačiam subjektui.** Privačiam subjektui perduodamos kompleksinės veiklos – perduotos infrastruktūros atnaujinimas bei naujos infrastruktūros sukūrimas, vėliau jos įveiklinimas bei pastatų ir infrastruktūros eksploatavimas ir priežiūra. Veiklų perdavimas neturi įtakos VPSP sutarties statistiniam vertinimui. Papildomi svarbūs pastebėjimai dėl netinkamo veiklų detalizavimo pateikti išvados 5 dalyje.
- 5. Turto sukūrimas / rekonstravimas / įrengimas.** Žemės sklypo perdavimas panaudos būdu neatitinka Koncesijų įstatymo nuostatų. Iš PK neaišku kaip turės būti pagerintas perduotas turtas, taip pat atsižvelgiant į tai, jog PK trūksta informacijos dėl naujo turto sukūrimo neįmanoma įsitikinti ar sąlygos naujo turto sukūrimui atitiks Koncesijų įstatymo nuostatas. Papildomi svarbus pastebėjimai pateikti išvados 6 dalyje.
- 6. VPSP projekto finansinis gyvybingumas.** Atlikus finansinio gyvybingumo vertinimą apskaičiuota bendra Privataus subjekto veiklos vidinė gražos norma yra 20.3%, atsipirkimo laikotarpis – 6 metai. Atsižvelgus į gražos normą Privatūs subjektai galėtų būtų suinteresuoti dalyvauti konkurse.
- 7. VPSP sutarties trukmė.** Atlikus finansinio gyvybingumo vertinimą apskaičiuota bendra Privataus subjekto veiklos vidinė gražos norma yra 20.3%, atsipirkimo laikotarpis – 6 metai. Atsižvelgiant į PP skaičiuoklės finansavimo gyvybingumo vertinimo rezultatus ir Koncesijos įstatymo

nuostatas dėl koncesijos sutarties trukmės nustatymo rekomenduojame sutrumpinti sutarties trukmę ir / arba Privataus partnerio atrankos dokumentuose numatyti sąlygas dėl Privataus subjekto pajamų dalijimosi su ARS.

- 8. Rizikų identifikavimas ir priskyrimas** Rizikos projekte įvertintos pagrindai ir priskirtos tai šaliai, kuri sugeba jas valdyti geriausiai. Rizikų paskirstymas atitinka Eurostato rengiamo Valdžios sektoriaus deficito ir skolos vadovo nuostatų reikalavimus VPSP projektams, todėl šiame etape nenustatyta prielaidų, kad pagal PK pateiktus duomenis turtas VPSP sutarties įgyvendinimo metu būtų apskaitomas Viešojo sektoriaus balanse, kas įtakotų ARS skolą. Papildomi pastebėjimai rizikų pasiskirstymui pateikti išvados 9 dalyje.
- 9. VPSP būdas** Pagrįstai ir teisingai pasirinkta įgyvendinti projektą koncesijos būdu.
- 10. VPSP Projekto finansiniai rodikliai.** Projekto rodikliai apskaičiuoti metodiškai korektiškai. Kadangi atliktus finansinį gyvybingumą nustatyta, kad pajamos yra pakankamos projekto finansiniam gyvybingumui užtikrinti maksimalius Viešojo subjekto mokėjimus galima prilyginti 0 Eur.
- 11. VPSP Projekto patrauklumas rinkai.** Labiau tikėtina, kad projekto įgyvendinimas būtų patrauklus rinkai. Tačiau, pasireiškus nepalankiam geopolitiniam ir / ar ekonominiam scenarijui projekto įgyvendinimas galėtų tapti ir finansiškai neatsiperkantis. Tokiu atveju patrauklumas rinkai sumenkėtų.
- 12. Apribojimai įgyvendinti VPSP projektą.** ARS tinkamai nepasirenka žemės sklypų perdavimo teisės Privačiam subjektui, neidentifikuoja galimų kilti rizikų dėl žemės sklypų kurie priklauso fiziniams asmenims, taip pat dėl nesuformuotų sklypų, kyla rizika dėl to, kad ARS nespręs galimų rizikų susijusių su žemės sklypų perdavimu iki atrankos paskelbimo, bei šių rizikų neįvertinimas gali turėti įtakos sklandžiam sutarties įgyvendinimui visa apimtimi.
- 13. Valstybės pagalba.** Rizikų, kad bus suteikta neleistina valstybės pagalba ir ar reikalingas valstybės pagalbos notifikavimas nėra. Prieš rengiant koncesijos konkurso dokumentus ir vykdant koncesijos suteikimo konkursą, rekomenduojama išanalizuoti Valstybės pagalbos vertinimo metodinių rekomendacijų 4 skyrių, kuriame pateikiamos rekomendacijos dėl VPSP projektų¹¹.
- 14. Kiti pastebėjimai.** Pagal pateiktus dokumentus galima spręsti, kad paskirti atsakingi asmenys atsakingi už projekto įgyvendinimą neturi daug patirties ir kompetencijos rengiant ir įgyvendinant koncesijų projektus.

Vertinimą atliko:

1. Viešosios ir privačios partnerystės skyriaus Viešųjų investicijų ir finansų grupės ekspertas, Dominykas Pošiūnas

¹¹ <https://www.ppplietuva.lt/lt/leidiniai/valstybes-pagalbos-vertinimo-metodines-rekomendacijos>

2. Viešosios ir privačios partnerystės skyriaus Viešosios ir privačios partnerystės ir pirkimų grupės ekspertė, Ieva Dženkauskaitė
